

# Ráj na zemi Jana Hrušínského

17. 12. 2013 | Autor: Dita Váchová | Moje zdraví č. 12/2013

**„Mám vyšší tlak, než bych potřeboval, občasné migrény i bolesti zad. A všem ředitelům a politikům, kteří u nás rozhodují o významných částkách, bych přál ten pocit, když děláte riskantní rozhodnutí a víte, že můžete přijít o všechno, co jste léta budovali,“ říká herec a principál pražského Divadla Na Jezerce Jan Hrušínský.**



**Loni vaše divadelní společnost oslavila desáté výročí svého působení na české divadelní scéně. S jakými plány jste vstoupili do další „desetiletky“?**

Přál bych si, abychom udrželi dosavadní přízeň diváků, kvalitu inscenací a aby se na Jezerce dělalo divadlo vždycky jen z radosti a nikdy z povinnosti.

**Když jste před lety zvažoval pronájem divadla v odlehlé, i když půvabné lokalitě Na Jezerce v Praze 4, co nakonec rozhodlo?**

O tuto lokalitu jsem vlastně původně zájem neměl. Budil jsem se v noci ze spaní a koukal do tmy s myšlenkou: Tam nepřijde ani noha! Ale je to tak hezké a příjemné místo, že jsem to risknul. Teď zase doufám, že příliv diváků neochabne.

**Co podle vás diváky na Jezerku přitáhlo?**

Nabízíme divadlo založené na dobrých textech, působí u nás špičkoví herci, režiséři i výtvarníci a snažíme se také o kvalitní servis směrem k veřejnosti. Vždycky se zájmem sleduji, když nějaké divadlo v Praze uvádí takzvanou cool dramaturgii, postmoderní avantgardu, a zahrnuje přitom diváky depresí, vulgaritami a ošklivostmi vydávanými za „modernost“ a „světovost“. To se pak raduji a vím, že nám zase stoupne návštěvnost.

**Nakolik vám při budování divadla komplikovala nebo stále komplikuje život typická česká vlastnost - závist? Zklamal vás někdo nebo naopak příjemně překvapil?**

Zklamal mě Magistrát hlavního města Prahy. Hlavně takzvaní pravicoví politici, kteří při volbách slibují podporu podnikání a potom vám vyčtou, že jste úspěšní, a stovkami milionů podporují jen kulturní zařízení socialistického typu. Nikdy mi nevysvětlili, proč Praha odmítá podporovat činnost Divadla Na Jezerce. Už je nebudu volit. A se závistí to je zvláštní věc. Když jsme na Jezerce zahajovali, někteří konkurenti se nám smáli a prorokovali divadlu pár měsíců života. Ve chvíli, kdy se před pokladnou utvořila první fronta na vstupenky, vyměnili posměch za okopávání kotníků, což například při udělení grantů a dotací občas zabolí. Zvláště když do vás kope například senátor, který má v senátu bojovat za vaše zájmy, ale sám je soukromým podnikatelem a vaším divadelním konkurentem. Ale čert ho vem! Plný sál na Jezerce je důležitější. A hlavně - těch, kteří mají snahu divadlu pomoci, ať už to jsou jednotlivci nebo firmy, je nepoměrně víc. To je vynikající zkušenost a příjemné překvapení a chtěl bych jim touto cestou poděkovat.

**Kolegiálnost, nebo rivalita - který z těchto pojmů lépe vystihuje vztahy mezi majiteli soukromých pražských divadel?**

Rivalita. Bohužel. Je to dáno tím, že volení zástupci ze strachu před odpovědností dávají ruce pryč od rozdělování dotací a kulturních grantů a nechávají umělce, aby si stovky milionů korun rok co rok rozebírali sami. Tím dochází k tomu, že třeba některá divadla (i soukromá) dostávají z veřejných peněz desítky milionů, zatímco jiná nic nebo jen minimum.

**Lidé se chtějí bavit a vážná témata jsou schopni strávit jen na způsob komedie. Takto skepticky se o vkusu filmových diváků vyjádřil režisér a dramatik Petr Zelenka. Souhlasíte s ním?**

Úplně ne. Například „Petrolejové lampy“, což je vážná a téměř bezvýchodná tragédie, jsme hráli před vyprodaným sálem osm let. Záleží na tom, jak diváky oslovíte, jak je hra, byť sebevážnější, uchopena a nastudována. Ale komedie jsou všeobecně pro život přínosnější. Nedávno byl u nás na Jezerce jako divák Vladimír Pucholt. Viděl „Charleyovu tetu“. O přestávce přišel za námi do zákulisí a děkoval nám za radost, kterou mělo celé hlediště. Řekl krásnou věc: „Děkuji vám jako lékař. Vy jste dneska tím smíchem mnoha lidem pomohli. Nezapomeňte, že deprese je nemoc a ne umění, zatímco smích léčí. A já byl v tom hledišti hrozně šťastnej.“ Proti komediím a veselohrám brojí jen hlupáci, kteří nemají ani potuchy o tom, jak je těžké kvalitní komedii na jevišti nebo ve filmu vytvořit.

**Kdy jste se naposledy od srdce zasmál?**

Směju se hrozně rád a myslím, že bez humoru by to na téhle zemi vůbec nebylo k životu. Naposledy jsem se mimo jiné smál štěstím a radostí na fantastickém muzikálu „Motown the Musical“. Je o slavném Berrym Gordym, který objevil a produkoval takové hvězdy, jako jsou Diana Rossová & The Supremes, Stevie Wonder, Michael Jackson, Lionel Ritchie a další. Nádherný zážitek.

**Na která představení byste diváky zvláště rád pozval v této sezóně?**

V září jsme zahájili takzvanou Českou sezónu. Budeme mít do června čtyři premiéry. První bude původní hra Arnošta Goldflama, kterou napsal přímo pro naše divadlo a konkrétní herce. Je věnována starým kočovným hereckým společnostem a vzdáleně se trochu dotýká i naší rodinné historie. Následovat bude komedie Jiřího Janků „Cesta kolem světa“ a poté Hubačova hra „Generálka“ s

Jiřinou Bohdalovou v titulní roli a Radkem Holubem jako jejím protihráčem Napoleonem Bonapartem. Jako bonus budeme uvádět hudební revue s názvem „Vysílá studio Jezerka“. Diváci uvidí mnoho slavných herců i zpěváků a mají se opravdu na co těšit.

**Pojďme si připomenout některé z vašich filmových rolí... Třeba pohádka „Jak se budí princezny“ s nádhernými kostýmy a vynikajícími herci v čele s Vladimírem Menšíkem podle mě téměř dosáhla na popularitu Popelky...**

O tom jsem nepřemýšlel, ale těší mě, že to říkáte. Fakt je, že je stále někde k vidění, a dokonce nejen u nás. Byl jsem jednou v Rakousku v nějakém hotelu a měl puštěnou televizi, když začali vysílat „Jak se budí princezny“. Přepnul jsem na jiný program, protože jsem se nechtěl v němčině poslouchat, ale tam právě běžela „Dívka na koštěti“. (úsměv)

**S Vladimírem Menšíkem jste se před kamerou potkával často. Jak vzpomínáte na tuto legendu českého herectví?**

Na setkání s výtečnými herci jsem měl v životě štěstí a na Vladimíra Menšíka vzpomínám strašně rád a vždycky s úsměvem. Na Jezerce s námi ve hře „Takový žertík“ hraje Martina Menšíková a hrozně rád si s ní o jejím tatínkovi povídám. Ostatně jako „tatínek“ pan Menšík doslova zazářil ve „Zlatých úhořích“ od Oty Pavla. Geniálně zahráná role v geniálním filmu Karla Kachyni.

**Na Jezerce dáváte příležitost hercům starší generace, kterým už ostatní divadla příliš rolí nenabízejí...**

Jsou to skvělí herci a byl bych blázen, kdybych se jejich výjimečnosti zbavil.

**Co podle vás - kromě úcty ke starším lidem, kteří něco dokázali - nejvíc chybí české společnosti?**

Všeobecně úcta jednoho ke druhému. Smysl pro poctivost. Od nejvyšších představitelů státu dostáváme strašně špatné signály. Lži a krádeže jsou u nás běžně vydávány za známky chytrosti a šikovnosti. Slušnost bývá považována za hloupost či slabost. Právo je zcela odtrženo od morálky. Zločiny většinou zůstávají bez trestu. Mám pokračovat? Přiznám se, že se mi nechce...

**Váš obdiv k Paní herečce Jiřině Bohdalové je dobře znám. Které další z českých hereček považujete za nedocenené?**

Nemyslím, že by Jiřina Bohdalová byla v Česku nedocenená. Získala za svůj život obdiv a lásku většiny národa. Že se do ní občas trefuje bulvár, je smutné, ale pochopitelné. Vydělávají na ní. Že její velké herecké výkony nezajímají většinu současných divadelních kritiků, je ovšem nepochopitelné a neomluvitelné profesní selhání. Ale ono to souvisí s tou úctou a slušností, o které jsem mluvil před chvílí. Jinak samozřejmě obdivuhodných osobností je v české divadelní historii mnoho. Pro mě na čelném místě například paní Dana Medřická. Nádherné a dodnes moderní herectví, na které jen tak někdo nedosáhne. To samé platí třeba o Ireně Kačírkové.

**Které z rolí svého tatínka, Rudolfa Hrušínského, stavíte nejvýš?**

Antonín Důra z „Rozmarného léta“ ve filmu a v divadle Bockelson v Dürrenmattových „Novokřtěncích“ v režii Miroslava Macháčka. Při jeho monolozích v téhle hře diváci v narvaném

Národním divadle ani nedýchali. Byla tam atmosféra, která dělá divadlo divadlem a povyšuje ho na to, čemu se občas říká umění.

**Napadlo vás někdy, že byste nešel ve stopách předků a nebyl hercem?**

Jistě. Mnohokrát. V poslední době i kvůli politikům, kteří mají kulturu vždycky až na posledním místě.

**Je pravda, že váš dědeček se nejmenoval Hrušínský, ale Böhm a jméno si změnil na více vlastenecky znějící?**

Dědeček se jmenoval Rudolf Böhm a přejmenoval se na Hrušínského, kteréžto jméno si vymyslel, aby se podobalo podobně znějícím hereckým jménům, jako byl Krumlovský, Želenský, Jičínský a další. S němčinou to příliš nesouviselo, i když děda byl českým vlastencem.

**Tatínkovi jste prý doma říkali Táda - to vzniklo jako dětská zkomolenina slova táta?**

Začalo se mu tak říkat, až když se mu narodil první vnuk a táta nechtěl, aby se mu říkalo dědečku. To „d“ ve slově táda tak u táty suplovalo onoho dědu. Dost se to v naší rodině tenkrát vžilo, a dokonce i rodinní přátelé o tátovi mluvili jako o tádovi.

**Tím, že vedete vlastní divadlo, jste prý splnil i sen svého tatínka...**

Máte pravdu, táta měl po celý život sen o vlastním divadle. Ale komunisti živnostníky pronásledovali a věznili, v některých případech dokonce i vraždili. Soukromé podnikání nebylo vůbec možné. Jsem si jist, že tátovi by se dnes na Jezerce líbilo a byl by na tohle pražské divadlo pyšný.

**A vaše maminka... jaká byla?**

Neobyčejně laskavá a vlídná. A nesmírně obětavá. A milující. Maminka...

**Dříve se životní partnerky špičkových herců staraly o manželovo pohodlí a samy stály v pozadí. Vaše paní Miluše Šplechtová je v úplně jiné pozici - spolu jste budovali divadlo, spolu v něm hraje, jste rovnocenní partneři... Pomohlo vám toto sepětí překonat problémy přetřásané před časem v bulváru?**

Nejsem si jist, že je to dnes až tak jiné. Moje prababička mimo jiné seděla v pokladně a prodávala vstupenky na představení v divadelní společnosti mého pradědečka. A samozřejmě také hrála. S manželkou jsme spolu už 29 let, a že občas někde něco zaskřípe, to je přece normální. Je to tak u většiny lidí, kteří jen mají to štěstí, že se na jejich soukromí nepřizívuje bulvár.

**Miluše Šplechtová si vás prý všimla už jako Orlíka v Moskalykově televizní inscenaci „Babičky“; ona však tehdy měla oči spíše pro Libuši Šafránkovou v roli Barunky - chtěla stejně jako ona studovat konzervatoř. Víte o tom, že jste svoji životní partnerku zaujal už jako Orlík?**

Ne, to jsem nevěděl. Miluška byla na konzervatoři strašně krásná holka a vím, že ona mě zaujala hned, jak jsem ji poprvé uviděl. Ale vzali jsme se až o deset let později.

**O synovi své paní z prvního manželství, Nikolovi, mluvíte jako o svém. Navštívili jste ho někdy v Austrálii?**

Nikola teď žil několik let v Praze. Oženil se se svojí Ivanou, kterou potkal v Perthu, ale rodinu chtějí založit zase až v Austrálii. V Česku se jim nelíbí podobné věci, o kterých jsem mluvil v předešlých odpovědích. Nikola říká hezkou věc. V Austrálii politici kandidují, aby pomohli Austrálii. V Česku, aby pomohli sobě. Tak holt budeme kvůli pitomým politikům jezdit za vnoučaty až do Perthu. Pokud nám komunisti zase nevezmou pasy a nezavrou nás za ostatné dráty, jak tomu bylo v ČSSR před rokem '89.

**Vaše starší dcera Kristýna vystudovala nejdříve cestovní ruch a potom DAMU. Předáte jí jednou divadlo?**

To je opravdu hodně předčasné... Navíc, bude-li chtít, bude si muset založit divadlo svoje a začít zase od píky. Ale při současném vztahu českých politiků k soukromému podnikání bych jí to asi nedoporučoval.

**Mladší dcera Barbora studuje bytové návrhářství. Pomáhá vám zvelebovat rodinné sídlo v Nuslích a chalupu u Stráže nad Nežárkou?**

Barbora nám v divadle pomáhá s grafikou, tedy s inzercemi, plakáty a reklamou všeobecně, a má před sebou ještě poslední rok vysoké školy. Byla na dva měsíce v Americe ve škole zdokonalit si angličtinu a chtěl bych, aby ještě udělala pár semestrů na nějaké dobré škole, třeba v Anglii. Ale uvidíme.

**Ve filmu „Ceremoniář“ žijete jako starý mládenec, jen s kocourem. Máte rád zvířata?**

Máme doma psa a kočku. Jako od Čapka. Snášejí se výborně. Ti by mohli svým vztahem jít mnoha lidem za příklad.

**Ve snímku „Želary“ jste si zahrál lékaře. Prý vám při natáčení scény z operačního sálu asistoval sám pan profesor Pavel Pafko...**

Ano. Přijel jsem na natáčení z divadla později, ostatní už byli na place. Točili jsme v motolské nemocnici scénu operace. Převlékl jsem se do lékařského a šel na to. Nasadil jsem si roušku, gumové rukavice a podle textu povídám asistentovi: „Skalpel, prosím.“ Nástroj mi podal asistent, ze kterého se k mému překvapení opravdu vyklubal pan profesor Pafko, jinak též častý divák na Jezerce. To bylo radostné zjištění. Pravda, trochu se mi roztřásla ruka se skalpelem i kolena a byl jsem rád, že nemusím operovat doopravdy. Pacient byl, myslím, také rád.

**Jaký pacient je Jan Hrušínský?**

Jak kdy a jak v čem. Zakázané chutná nejvíc, to je známá pravda. Stres z divadelních a podnikatelských povinností občas řeším jídlem, začal jsem víc kouřit menší doutníky a viržinka a podobně. Ale když jde do tuhého, dovedu být i poslušný pacient. Určitě i proto, že si doktorů vážím a k jejich vzdělání a vědomostem mám respekt.

**Léta budování vlastního divadla se tedy negativně podepsala na vašem zdraví?**

Mám vyšší tlak, než bych potřeboval, občasné migrény i bolesti zad, jak sedím věčně u počítače, a podobně. Stres a někdy i pocit beznaděje nad arogancí a nezájmem mocných vám taky nepřidá, když provozujete soukromé divadlo se špičkovými tvůrci a za cíl máte stoprocentní návštěvnost a trvalé

udržení kvality. Ten pocit, když děláte riskantní rozhodnutí a můžete přijít o všechno, bych upřímně přál všem ředitelům a politikům, kteří rozhodují o významných částkách. Ono by to pak u nás vypadalo jinak. A naše země by konečně možná začala vzkvétat.

### **Je v roce nějaký den, kdy nepracujete?**

Ano, dokonce tři dny - Štědrý den, Boží hod vánoční a svátek svatého Štěpána. (úsměv) Na Silvestra už tradičně dvakrát hrajeme, od dvou a pěti hodin, a první týden v lednu máme vždycky volno.

### **Které roční období máte nejraději?**

Chtěl bych, aby v Čechách bylo od ledna do konce června teplé jaro, pak dva měsíce horkého léta, potom od září do 20. prosince zase jaro a podzim a zima jen po několik vánočních dnů od 21. do 31. prosince. A hlavně, aby se všichni komunisti odstěhovali do Ruska a žili si tam spokojeně až do smrti. Prostě ráj na zemi.

**Jan Hrušínský** se narodil 9. června 1955 v Praze jako mladší syn vynikajícího českého herce Rudolfa Hrušínského. Po absolvování pražské konzervatoře začal účinkovat v Činoherním studiu v Ústí nad Labem, kde se setkal se svou pozdější manželkou Miluší Šplechtovou. Spolupracoval s řadou pražských divadel, ale nakonec se rozhodl volně navázat na rodinnou tradici a v duchu odkazu prapradědečka Ondřeje Červíčka a pradědečka Václava Červíčka-Budínského založil v roce 2002 vlastní Divadelní společnost Jana Hrušínského. Patřil k nejvytěžovanějším českým filmovým hercům a ve filmech se objevuje dodnes. S Miluší Šplechtovou vychoval manželčina syna z prvního manželství Nikolu a dvě dcery - Barboru a Kristýnu, která je také herečkou.

Více informací najdete na: [www.divadlonajezerce.cz](http://www.divadlonajezerce.cz)

Článek vyšel [v časopise Moje Zdraví](#)